

Hakijan (osatoteuttajan) taustalomake

Hakijan (osatoteuttajan) nimi Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	Y-tunnus 2496986-0	Organisaatiotyyppi Kuntayhtymä
Organisaatiotyypin mukainen omarahoitusosuuden laji Kuntarahoitus		
Jakeluosoite PL 400	Postinumero 87070	Postitoimipaikka Kainuu
Hakijan (osatoteuttajan) yhteyshenkilö Marita Pikkarainen	Yhteyshenkilön puhelinnumero 044 7100862	Yhteyshenkilön sähköpostiosoite marita.pikkarainen@kainuu.fi

1 Tarve, tavoitteet ja toteuttajan rooli

Hankkeen nimi: Ketterästi oppittu

Mihin tarpeeseen tai ongelmaan hankkeella haetaan ratkaisua? Mitkä ovat hankkeen tavoitteet ja uutuus- tai lisäarvo?

Mihin tarpeeseen tai ongelmaan hankkeella haetaan ratkaisua? Mitkä ovat hankkeen tavoitteet ja uutuus- tai lisäarvo?

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (jatkossa Kainuun sote) järjestää ja tuottaa sosiaali- ja terveyspalvelut, myös erikoissairaanhoidon mukaan lukien seitsemälle Kainuun kunnalle (Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi) sekä tuottaa erikoissairaanhoidon, erityishuollon ja ympäristöterveydenhuollon palvelut Puolangan kunnalle.

Kainuun sote toimii tärkeänä työpaikalla tapahtuvan oppimisen kohteena ja harjoittelupaikkana alueen oppilaitoksille ja niiden opiskelijoille. Kainuun sote tarvitsee opiskelijoita ja harjoittelijoita varmistamaan jatkuvan, osaavan työvoiman saannin kaikissa Kainuun kunnissa. Harjoittelu- ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen paikat tarjoavat opiskelijoille mahdollisuuden tutustua työelämään (Kainuun soten osalta paikkoja on koko sote-sektorilla erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon, sosiaalityön), kehittää omaa osaamistaan ammattiin kasvamisessa ja markkinoida omaa osaamistaan tulevana työntekijänä. Harjoittelijoiden ja opiskelijoiden vaikutuksesta myös työyksiköt saavat näyttöön perustuvaa tietoa, toiminnan kehittämiseen liittyviä ideoita ja myös tätä kautta yhteistyö koulutuksen sekä työelämän kanssa vahvistuu.

Opiskelijaohjaus on vaativaa ja haastaa niin ajallisesti kuin osaamistaidoiltaan vakituiset työntekijät. Ammatillisen koulutuksen muuttuessa yhä enemmän työelämässä oppimiseksi, myös työelämä ja sen eri toimijat tarvitsevat uudenlaisia taitoja / osaamista kouluttaa, valmentaa ja ohjata opiskelijoita ammatillisiksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät on koulutettu sosiaali- ja terveydenhuollon osaajiksi, antamaan hoitoa / palvelua asiakkaille, potilaille, asukkailla. Yhä enemmän työelämässä tapahtuva opiskelijoiden oppiminen tuo sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöille uuden ison osaamisvaateen; pedagogisten taitojen kehittämisen, oppimisen kokonaisuuden tarkastelun, kokonaisvaltaisemman vastuun kantamisen opiskelijan oppimisesta. Tämä tarkoittaa työelämän näkökulmasta työelämäohjaajien roolien, tehtävien uutta, syvempää tarkastelua sekä näihin liittyvien ohjeiden, toimintamallien päivittämistä. Myös opiskelijaohjaukseen / työpaikalla tapahtuvan oppimisen tarpeellisuuden tunnistamisessa / edistämässä, opiskelijoiden kohtaamisessa, erilaisten oppijoiden tunnistamisessa (esim. kulttuuritausta) tarvitaan soten työntekijöille tiedollista ja asenteisiin (nähdään opiskelijat tulevana työntekijöinä jne.) vaikuttavaa opastusta / koulutusta, jota paikalliset oppilaitokset voisivat tarjota. Kainuun soten työntekijämäärä on n. 3600 henkilöä ja työyksiköitä on n. 200 kpl, tämä asettaa haasteen toimintamallien, ohjeiden työstämiselle sekä jalkauttamiselle ja tähän hankkeen kautta voitaisiin saada vahvempaa panostusta. Hankkeen avulla voimme tehdä edellä mainittuja asioita Kainuun soten, Kajaanin ammattikorkeakoulun ja Kainuun ammattiopiston yhteistyönä paremmin, kokonaisvaltaisemmin kuin mihin normaalitoiminnan resurssit tällä hetkellä mahdollistavat

Työpaikalla yhä enemmän tapahtuvan oppimisen mahdollistuminen tarvitsee toimintamallien ja ohjeistusten lisäksi Kainuun sotessa harjoittelu- ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen paikkojen tasaisempaa jakautumista työyksiköiden välillä, eri harjoittelumuotojen kehittämistä sekä linjauksia mitkä ammattiryhmät harjoittelevat / oppivat missäkin työyksikössä. Harjoittelu- ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen paikkojen rakenteen on muututtava laitospainotteisesta harjoittelusta yhä enemmän avohoito- ja kotiin annettavien palvelujen mukaiseen oppimiseen, koska myös sosiaali- ja terveydenhuolto kehittyy koko ajan siihen suuntaan. Harjoittelumuotojen kehittämisessä Kainuun soten ja paikallisten oppilaitosten kanssa on kokeiltu esim. VOO-mallia (Vastuuta ottamalla opit), mutta hankkeen kautta olisi mahdollista laajentaa kokeiluja nopeammin esim. asiakkaan / potilaan hoitoketjun / -prosessien mukaiseen harjoitteluun, eri ammattiryhmien yhteisharjoitteluun (esim. hoitaja-sosiaalityön opiskelija, hoitaja - insinööri).

Malleja tarvitaan toisaalta oppilaitosten keskinäisten harjoittelukäytäntöjen yhteensovittamiseen sekä toisaalta harjoittelujen/harjoittelijoiden ja Kainuun soten palvelutuotannon toiminnan esim. kesällä tapahtuvan harjoittelujen yhteensovittamiseen. Lisäksi on tarvetta suunnitella, miten pystyisimme hyödyntämään enemmän työelämässä oppijoita palvelutuotannossamme sekä erilaisissa hanke- että projektitoissa. Työelämän, opiskelijoiden ja oppilaitosten arkirytmien yhteensovittaminen vaatii selvittämistä ja yhteisten pelisääntöjen sopimista.

Työelämän (opiskelijaohjaaja, opiskelijavastaava, esimies) ja oppilaitosten roolit, tehtävänkuvat ja vastuut tulee täsmentää uudistuvassa tilanteessa. Opiskelijan liikkuminen palveluprosessissa (so. harjoittelu eri paikoissa) vaatii koordinoitua ja koko palveluprosessin hallintaa, jotta myös opiskelija saa kokonaiskuvan toiminnasta. Tämä haastaa soten opiskelijavastaavien roolia. Tällä hetkellä opiskelijavastaavan tehtävänä on omassa työyksikössään koordinoita harjoitteluja, tehdä yhteistyötä esimiesten, opettajien sekä ohjaajien kanssa, luoda opiskelijamyönteistä ilmapiiriä työyksikköön ja tiedottaa yksikön henkilökunnalle opiskelijoihin liittyvistä asioista, huolehtia oman ammattitaitonsa ylläpitämisestä ja kehittämisestä sekä päivittää opiskelijoiden perehdytys- ja ohjausmateriaalia. Opiskelijaohjaajat toimivat opiskelijan lähiohjaajana

harjoittelun aikana; ohjaukseen sisältyy yksilökohtainen keskustelu, ohjaus, palautteen anto, arviointi sekä toisaalta esimerkkinä ja ammatillisena roolimallina toimiminen opiskelijalle. Toisaalta käytännön harjoittelusta annettujen opiskelijapalautteiden käsittely työyhteisöissä on esimiehen tehtävä, mutta se ei toteudu systemaattisesti tällä hetkellä ja vaatii prosessin hiomista sekä asenteiden muutoksia. Lisäksi on tarpeen valmentaa työpaikkoja uudenslaisiin työssäoppimiskäytäntöihin esim. opiskelijatiimi, moniammatillinen tiimi tai työpari, prosessiharjoittelu ym.

Kainuun soten rooli hankkeessa on yhteistyökumppani ja toteuttaja. Soten roolina on tarjota opiskelijoille työssäoppimisen paikkoja, kehittää harjoittelun ohjauksen toimintamalleja sekä kehittää ja parantaa omaa toimintaansa opiskelijoiden ohjauksessa yhteistyössä muiden hanketoimijoiden kanssa.

2 Toteutus ja tulokset

Hankkeen nimi: Ketterästi opittu

Mitkä ovat hankkeet konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan?

Mitkä ovat hankkeet konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi? Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan?

Toimenpiteinä Kainuun sotessa:

Työpaketti 1. Tehdään nykytila-analyysit kevät-kesä 2019 (yhteistyössä oppilaitosten kanssa):

- Työyksikköjen tarjoamat työssäoppimisen paikat ja oppilaitosten paikkatarpeet, työyksikköjen rajoitukset.
- Opiskelijoiden ohjaamiseen liittyvän osaamisen nykytila ja koulutustarpeiden määrittely Kainuun sotessa.
- Opiskelijavastaavien ja käytännön ohjaajien roolien ja tehtävien sekä vastuiden sekä mahdollisten tehtäväkriteereiden määrittely.
- Esimiesten roolin selkeyttäminen opiskelijoiden harjoitteluihin / työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen liittyen.
- Organisaation (Kainuun soten) tavoitteiden kirkastaminen, täsmentäminen opiskelijoihin liittyen, tavoitteena Opiskelijamyönteinen Kainuun sote.

Työpaketti 2. Valmennukselliset työpajat ja pilottien suunnittelu (uusien työssäoppimisen mallien suunnittelu, pilotointi ja arviointi työpaikoilla), syksy 2019;

- Pilottien suunnittelussa hyödynnetään palvelumuotoilun keinoja ja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Kehitetään uudenlaisia, asiakkaan hoito/palvelupolkujen mukaisia harjoittelupolkuja. Mm. Uusi sairaala toiminnan mukaisesti potilaiden hoitoprosessit sekä työntekijöiden roolit muuttuvat, ja opiskelijoiden työharjoittelujen muotoileminen uusien toimintatapojen mukaisiksi. Harjoittelujen ja työpaikalla tapahtuvan oppimisen paikkoja lisätään / muotoja kehitetään myös avohoidon ja kotiin vietävien palvelujen alueilla, koska sote-toiminta kehitty samansuuntaiseksi.
- Pilottiyksiköiden opiskelijavastaavat/ohjaajat tutustuvat oppilaitosten työhön viikon ajan. Tarkoituksena on avata opiskelijavastaaville oppilaitosten toimintakäytäntöjä sekä kehittää läheisempiä yhteistyösuhteita. Tämä helpottaa myös pilottien suunnittelua ja toteuttamista. Tutustumisviikon toteutuksen suunnittelu (kuka, missä, miten).
- Viestinnällisten keinojen lisääminen opiskelijoiden saamiseksi esim. hankkeen antaman opastuksen / koulutuksen avulla työyksiköt tuottavat nettisivuillemme harjoittelupaikoista sellaista tietoa, mitä opiskelijat tarvitsevat, jotta harjoittelupaikka olisi kiinnostava
- Opiskelijavastaavien ja käytännön ohjaajien roolien ja tehtävien sekä vastuiden sekä mahdollisten tehtäväkriteereiden edelleen määrittely.
- Hanketyöntekijä osallistuu valmennuksellisten työpajojen suunnitteluun ja toteutukseen.
- Hankitaan tabletit pilotteihin osallistuville opiskelijaohjaajille.

Työpaketti 3. Pilottien toteuttaminen, v. 2020

- Opiskelijavastaavien ja -ohjaajien tehtävään valmennus tiiviissä yhteistyössä oppilaitosten kanssa ja osana uusien mallien suunnittelua (esim. hoito/palvelupolun mukaisen harjoittelun koordinaatio).
- Pilottikokeilut eri yksiköissä ja toiminnoissa.
- Uudenlaisten työssäoppimispaikkojen ja opiskelijoiden kohtaantumisen mahdollistaminen, esim. peli / ict-alan, matkailualan oppija hoitotyössä.
- Opiskelijavastaavien ja käytännön ohjaajien roolien ja tehtävien sekä vastuiden sekä mahdollisten tehtäväkriteereiden muokkaaminen pilottien jälkeen.
- Osallistuminen ryhmähaastatteluun pilottien jälkeen; arvioidaan toteutunutta ja kehitetään toimintaa edelleen.

Työpaketti 4: Toimintamallien ja tulosten arviointi ja juurrutus

- Opiskelijaohjauksen laatusuosituksen ohjeen päivitys (soten), opiskelijaohjausprosessin päivitys; huomioidaan myös erilaiset oppijat (prosessiin kuvaus tukitoimista, joita voidaan hyödyntää tarvittaessa) – koulun ja työelämän tiivis yhteistyö.

Hankkeen nimi: Ketterästi opittu

- Soten rekrytointipolitiikan (opiskelijoiden osalta) kehittäminen.
- Opiskelijapalautteiden käsittelyn säännönmukaisuuden varmistaminen.
- Hankkeen tulosten esittely ja informointi soten työyksiköissä.
- Tehdään tarvittavat päätökset tarvittavilla tasoilla.

Tuloksena Kainuun sotella:

- Opiskelijaohjaukseen liittyvä osaaminen on vahvistunut ja henkilöstöllä on paremmat valmiudet ohjata opiskelijoita työpaikalla.
- Työelämän asenteet työssäoppimiselle ja opiskelijoiden vastaanottamiselle ovat myönteisiä ja valmiudet ottaa uudenlaisia oppijoita työharjoitteluihin/työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen ovat vahvat.
- Opiskelijaohjaus ja opiskelijat nähdään arjen voimavarana ja rekrytoinnin perustana.
- Harjoitteluissa / työpaikalla tapahtuvassa oppimisessa on Kainuun sotessa käytössä erilaisia oppimisen tukemisen malleja.
- Sopimuksellinen työelämässä oppimisen malli toimii joustavasti ja ennakoidusti oppilaitosten ja Kainuun soten kesken.
- Työelämässä on erilaisia osajia niin ohjaamassa kuin opiskelemassa, heillä on selkeät määritellyt roolit ja vastuut.
- Kainuun sote nähdään mielenkiintoisena ja haluttuna työpaikkana, mikä takaa Kainuun sotelle työvoiman riittävyyden.
- Alueen opiskelijat työllistyvät Kainuun alueelle ja juurtuvat asumaan Kainuussa.
- Opiskelijaohjauksen laatusuositukset -ohje on ajantasainen.

Mittarina:

- Opintojen jälkeen Kainuun soten työpaikkoihin työllistyvien opiskelijoiden määrä.
- Erityistä tukea tarvitsevien valmistuminen ja työllistyminen opintojen jälkeen.
- Opiskelijoiden kokemukset työharjoittelustaan erinomaisia (sähköinen kysely).
- Työntekijöiden kokemukset ohjauksesta ovat positiivisia.